

N:o 215.

Ank. till Riksd. kansli den 14 maj 1909, kl. 11 f. m.

Memorial med förslag till åtskilliga stadganden i det nya reglementet för riksgäldskontoret.

(R. A.)

Statsutskottet får härmed öfverlämna förslag till åtskilliga stadganden i det nya reglementet för riksgäldskontoret, hvilka stadganden angå: riksgäldskontorets skulder; återstående utgifter till följd af beslut vid föregående riksdagar; samt fullmäktige tillhörande särskilda åligganden och uppdrag.

De föreslagna §§ 4 och 121 grunda sig på Riksdagens bifall till sammansatta stats- och bankoutskottets hemställan i dess utlåtande, n:o 9, i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa m. m.

Till § 16 har gjorts ett tillägg innefattande det medgifvande, Riksdagen genom bifall till statsutskottets hemställan i utlåtandet n:o 197 lämnat i fråga om användningen af kapitalafbetalningar å de från lånefonden för rederinäringens understödjande utgående lånen.

I öfrigt äro de föreslagna stadgandena af lika innehåll med motsvarande stadganden i nu gällande reglemente, hvarur uteslutits §§ 14, 17, 21—23, 28, 31, 33—35, 41 och 53, hvilka innehålla uppdrag, som numera blifvit fullgjorda.

Med förbehåll såsom vanligt att vid reglementets slutliga uppställning få ändra paragrafernas nummerordning, där sådant kan erfordras, hemställer utskottet,

att det nu öfverlämnade förslaget till stadganden må af Riksdagen godkännas.

Stockholm den 18 maj 1909.

På statsutskottets vägnar:

G. BILLING.

Angående riksgäldskontorets skulder.

§ 4.

1909 års Riksdag, som i anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning för sin del antagit förordningar angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa och angående grunderna för stadshypoteksföreningars bildande och verksamhet, har därvid tillika beslutat att, sedan konungariket Sveriges hypotekskassa kommit till stånd, skola från riksgäldskontoret till kassan såsom dess grundfond öfverlämnas 30,000,000 kronor i svenska statens tre och en half procent obligationer med rätt för kassan att i enlighet med de i förordningen angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa gifna bestämmelser disponera sagda obligationer, dock under villkor att, om kassans grundfond genom på kassans rörelse uppkomna förluster skulle nedgå till 26,000,000 kronor, kassan icke äger upptaga nytt lån, med mindre Riksdagen på Kungl. Maj:ts framställning sådant medgifver.

Angående riksgäldskontoret åliggande utbetalningar.

1:o. Återstående utgifter till följd af beslut vid föregående riksdagar.

§ 12.

Riksdagen har år 1898 beslutat, att till odlingslånefonden må under hvart af åren 1899—1903 ej mindre ingå de till statskontoret inflytande annuiter å odlingslån, än äfven af riksgäldskontoret, i mån af behof och uppå rekvisition af Kungl. Maj:t, öfverlämnas medel till så stort belopp, som jämte de till fonden ingående annuiter kan erfordras till fyllande af högst en million kronor årligen, samt att riksgäldskontoret skall af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom berörda medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas.

§ 13.

Riksdagen har år 1908 beslutat, att till odlingslånefonden må under hvar af åren 1904—1908 ej mindre ingå de till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån, än äfven af riksgäldskontoret, i mån af behof och uppå rekvisition af Kungl. Maj:t, öfverlämnas medel till så stort belopp, som jämte de till fonden ingående annuiteter kan erfordras till fyllande af högst en million kronor årligen, samt att riksgäldskontoret skall af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom berörda medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas.

§ 14.

Riksdagen har år 1908 medgifvit, att till odlingslånefonden må under hvar af åren 1909—1913 ej mindre ingå de till statskontoret inflytande annuiteter å odlingslån, än äfven af riksgäldskontoret, i mån af behof och uppå rekvisition af Kungl. Maj:t, öfverlämnas medel till så stort belopp, som jämte de till fonden ingående annuiteter kan erfordras till fyllande af högst en million kronor årligen, äfvensom beslutat, att riksgäldskontoret skall af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom berörda medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas.

§ 15.

1906 års Riksdag har, i anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, beslutat, bland annat:

att en särskild fond å 300,000 kronor skall inrättas för befrämjande af uppodling af jord i Norrland och Dalarna, från hvilken fond i mån af tillgång lån må tilldelas landsting eller hushållningssällskap, som förklarar sig villigt att utlämna låneunderstöd till mindre jordbrukare för uppodling af till åker lämplig mark;

att inflytande räntor å de från fonden utlämnade lån må ingå till fonden för att tillsammans med fondens öfriga tillgångar användas för det med fonden afsedda ändamål;

att fonden skall af statskontoret förvaltas; samt

att bemyndiga riksgäldskontoret att för ändamålet under år 1907 i mån af behof tillhandahålla statskontoret ett belopp af högst 100,000 kronor.

Vidare har Riksdagen år 1907 och 1908 bemyndigat riksgäldskontoret att i mån af behof tillhandahålla statskontoret under år 1908 ett belopp

af högst 200,000 kronor och under år 1909 ett belopp af högst 300,000 kronor att tillföras nämnda fond.

§ 16.

1907 års Riksdag har under hufvudsakligen samma villkor och bestämmelser, som i fråga om den redan bildade lånefonden för rederinäringens understödjande stadgats med afseende å dess förvaltning och användning samt rörande dispositionen af inflytande räntor och kapitalafbetalningar å de från fonden utlämnade lån bemyndigat riksgäldskontoret att, utöfver de till samma fond åren 1903 och 1905 anvisade belopp af tillhoppa 10,000,000 kronor, i mån af behof tillhandahålla statskontoret ytterligare 5,000,000 kronor.

1909 års Riksdag har medgifvit, att de kapitalafbetalningar, som å de från lånefonden för rederinäringens understödjande utgående lånen verkställas, må äfven för tiden efter år 1909 intill utgången af år 1911 tilläggas fonden.

§ 17.

1907 års Riksdag har *dels* bemyndigat riksgäldskontoret att för höjning af fonden för torfindustriens befrämjande, i mån af behof, tillhandahålla statskontoret utöfver de af Riksdagen redan förut anvisade medel en summa af högst 2,000,000 kronor, däraf under år 1907 högst 750,000 kronor, *dels ock* medgifvit, att de kapitalafbetalningar, hvilka enligt gällande bestämmelser skola verkställas å lån, som erhållits från fonden, må, oafsedt om de afse lån, som beviljats af nu ifrågavarande medel, eller lån, som utgått af fondens öfriga tillgångar, intill utgången af år 1913 tilläggas fonden.

§ 18.

1907 års Riksdag har

a) bemyndigat riksgäldskontoret att för hvar och ett af åren 1907—1911 på rekvisition af Kungl. Maj:t till fonden för fiskerinäringens befrämjande, i mån af behof, öfverlämna medel till så stort belopp, som finnes erforderligt för att tillsammans med till fonden inflytande annuiteter å utlämnade lån och andra fonden tillhöriga medel, med undantag för år 1907 af redan beviljadt statsanslag, ej mindre bestrida den i nästa punkt

omförmälda ränteutgift än äfven tillgodose ett årligt lånebehof af 750,000 kronor; och

b) beslutat, att riksgäldskontoret skall af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas.

§ 19.

1907 års Riksdag har *dels* bemyndigat riksgäldskontoret att under åren 1908—1909 tillhandahålla statskontoret ett belopp af högst 2,000,000 kronor för bildande af en lånefond, afseende underlättandet af inköp på landsbygden eller å till stad hörande, men utanför det planlagda området belägen mark af större jordområden, som kunna erhållas för billigt pris och särskildt lämpa sig att helt och hållet eller till väsentlig del utstyckas till egnahemslägenheter (jordförmedlingsfonden), *dels* beslutat, att riksgäldskontoret skall af fondens medel erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom ofvanberörda medels öfverlämnande till fonden för riksgäldskontoret förorsakas, *dels ock* medgifvit, att till fonden inflytande kapitalbetalningar och räntor, i den mån de icke åtgå till ersättande af riksgäldskontorets ränteutgift, må intill utgången af år 1909 tilläggas fondens kapital.

§ 20.

I anledning af Kungl. Maj:ts proposition n:o 96 har 1908 års Riksdag *dels* medgifvit, att till egnahemslånefonden må under hvart och ett af åren 1910—1913 ingå de till statskontoret inflytande ränte- och kapitalinbetalningar å från fonden utlämnade lån;

dels bemyndigat riksgäldskontoret att, på rekvisition i mån af behof, till egnahemslånefonden öfverlämna ej mindre för år 1908, utöfver hvad Riksdagens år 1904 fattade beslut angående egnahemslånefonden föranleder, ett belopp af högst 800,000 kronor, än äfven för hvart och ett af åren 1909—1913 medel till så stort belopp, som finnes erforderligt för att tillsammans med till fonden inflytande ränte- och kapitalinbetalningar å utlämnade lån samt andra fonden tillhöriga medel såväl bestrida den härneda omförmälda ränteutgift och, under år 1909, visst närmare angifvet förvaltningsbidrag, som ock tillgodose ett årligt lånebehof af 5 millioner kronor; *dels ock* beslutat, att riksgäldskontoret skall af fonden erhålla godtgörelse för den ränteutgift, som genom medels öfverlämnande till fonden gör riksgäldskontoret förorsakas.

§ 21.

1908 års Riksdag har *dels* bemyndigat riksgäldskontoret att på rekvisition tillhandahålla styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk ett lånebelopp af intill 400,000 kronor för att enligt de närmare bestämmelser, som Kungl. Maj:t utfärdar, användas för utlämnande af byggnadslån åt personer, till hvilka med äganderätt eller tomträtt upplåtas tomter inom det af styrelsen i skrifvelse till Kungl. Maj:t den 12 april 1906 föreslagna egnahemsområde vid Trollhättan, *dels ock* beslutat, att hvad sålunda af styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk upplånats skall jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom ifrågavarande lån förorsakas riksgäldskontoret, inom tjugufem år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar i den mån sådant finnes lämpligt, dock att dylika afbetalningar skola minst en månad förut hos riksgäldskontoret tillkännagifvas.

§ 22.

Till låneunderstöd för enskilda järnvägar har 1906 års Riksdag beviljat och ställt till Kungl. Maj:ts disposition ett extra anslag af 7,500,000 kronor, att utgå under fem år från och med år 1907 med 1,500,000 kronor årligen, dock så att belopp, som ej blifvit till utgående under ett af dessa år anvisadt, må för ett efterföljande år af samma femårsperiod disponeras, ägande Kungl. Maj:t att å detta anslag till understödjande af nya, ännu ej påbörjade enskilda järnvägsanläggningar anvisa af Kungl. Maj:t beviljade understödsbelopp, att utgå i enlighet med följande villkor och bestämmelser:

1:o) att kostnadsförslag och arbetsplan fastställas af Kungl. Maj:t, som ock närmare bestämmer de ställen, hvilka järnväg skall beröra, varande det sökande bolaget skyldigt att godtgöra de särskilda kostnaderna för möjligen erforderliga kontrollundersökningar, besiktningar, extra biträdens användande med mera dylikt, hvilka kunna af kostnadsförslagets och arbetsplanens granskning föränledas;

2:o) att det lånesökande bolaget, för att kunna erhålla statsunderstöd, skall vara skyldigt hos Kungl. Maj:t styrka, att det förfogar öfver ett kapital, som jämte statslånet är fullt tillräckligt till järnvägsanläggningens utförande på sätt arbetsplan och kostnadsförslag innehålla och hvaraf minst så stor del, som motsvarar hälften af den beräknade anläggningskostnaden, bör utgöras af inbetaldt eller tecknad aktiebelopp eller eljest utan återbetalningsskyldighet lämnadt tillskott till järnvägsanläggningens utförande;

3:o) att låneunderstödet må utgöra högst hälften af anläggningskostnaden efter det fastställda kostnadsförslaget samt lyftas i mån af arbetets fortgång på sätt och å tider, som Kungl. Maj:t bestämmer, dock med iakttagande däraf, att inbetalningarna å den del af anläggningskapitalet, som bör utgöras af aktiekapital eller eljest utan återbetalningsskyldighet lämnadt tillskott, skola ske i förhållande till de andelar af lånesumman, som lyftas, och före lyftningen af dessa låneandelar; skolande härjämte en tiondedel af den beviljade låneförsträckningen innestå, till dess besiktning af järnvägsanläggningen blifvit i öfverensstämmelse med § 2 mom. 2 af kungl. kungörelsen den 11 december 1874 angående ordningen för afsyning och besiktning af enskilda järnvägar och deras upplåtande för allmän trafik förrättad samt väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelat tillstånd till banans öppnande för allmän trafik;

4:o) att i afseende å ifrågavarande försträckningar skall iakttagas:

a) att annuiteten beräknas till fem procent å ursprungliga försträckningsbeloppet, af hvilken annuitet först godtgöres ränta efter fyra och en half för hundra å oguldet kapitalbelopp och återstoden utgör afbetalning därå;

b) att anstånd med räntans erläggande må medgifvas för högst tre år, dock icke utöfver ett år från den dag, då enligt Kungl. Maj:ts bestämmande järnväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad; skolande beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd sålunda medgifves, till staten inbetalas, sedan genom de stadgade annuitetslikviderna all öfrig ränta, med hvilken anstånd icke beviljats, blifvit gulden och kapitalet godtgjort, så att efter nämnda tids förlopp med annuitetens erläggande fortfarande så länge, till dess äfven beloppet af den ränta, med hvars erläggande anstånd medgifvits, blifver till staten inbetaldt;

c) att kapitalafbetalning skall vidtaga tre år efter den dag, då enligt Kungl. Maj:ts bestämmande järnväg senast skall vara färdig och för trafik öppnad; och

d) att, därest till betalning förfallet belopp icke i föreskrifven ordning erlägges, låntagaren skall därå gälda fem procent årlig ränta, intill dess samma belopp varder behörigen inbetaldt;

5:o) att järnvägsanläggningen med alla därtill hörande byggnader och materiel äfvensom all bolagets öfriga egendom skall utgöra säkerhet för den af staten lämnade försträckning och staten till säkerhet för sin fordrans utbekommande erhålla inteckning med förmånsrätt framför hvarje annan fordran i den järnväg, för hvars anläggning den ifrågavarande försträckningen

beviljats; börande ej mindre såsom villkor för statslånet erhållande och tillgodonjutande i bolagsordningen intagas stadgande om bolagets skyldighet att till säkerhet för statens fordran inteckna bolagets järnväg med förmånsrätt för samma fordran framför hvarje annan fordran hos bolaget, än ock en tredjedel af det beviljade statslånet inestå, till dess inteckning med ofvan stadgad förmånsrätt i bolagets järnväg meddelats för förut lyftade andelar af lånet; hvarjämte ofvanberörda sista tredjedel ej må utbekommas, förrän inteckning för dess belopp med förmånsrätt framför hvarje annan fordran än statens blifvit i bolagets järnväg behörigen meddelad;

6:o) att Kungl. Maj:t skall insätta en med särskild instruktion försedd ledamot i direktionen för hvarje järnvägsbolag, som innehar lån af staten, och utse en revisor att deltaga uti granskningen af bolagets förvaltning och räkenskaper, samt att arfvode till sålunda utsedd direktör och revisor skall bekostas af bolaget;

7:o) att hvarje järnvägsbolag, som erhållit statsunderstöd, skall vara skyldigt underkasta sig såväl de bestämmelser i fråga om samtrafik, hvilka Kungl. Maj:t kan finna godt för bolaget bestämma, som ock i öfrigt alla de villkor och kontroller, som af Kungl. Maj:t pröfvas lämpliga och nödiga; samt

8:o) att hvarje sådant bolag, som nyss är nämndt, må, då Kungl. Maj:t så pröfvar lämpligt,

dels erhålla upplåtelse af den för järnvägsanläggningen erforderliga, kronan tillhöriga jord sålunda: att jord, som står under kronans omedelbara disposition, upplåtes utan någon ersättning; att jord från de under bruk och bergverk för nödigt skogsfång upplåtna kronoallmänningar upplåtes utan annan godtgörelse än ersättning till vederbörande innehafvare för intrång i nyttjanderätten; att jord från de genom domänstyrelsens försorg utarrenderade kronoegendomar, hvilka icke upplåtits till förenade mötespassevolanskassornas fond, stuterierna eller Vadstena krigsmanshusfond, upplåtes utan annan ersättning än för minskning i arrendatorns brukningsområde under den återstående arrendetiden äfvensom för skada och intrång; samt att för jord, som är till boställe eller åt enskild person, menighet eller inrättning med åborätt eller annorledes än hvad ofvan sagts upplåten, ersättning skall lämnas såväl för själfva marken som för skada och intrång; skolande ersättningen i ofvannämnda fall bestämmas i den ordning, förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 stadgar;

dels ock kostnadsfritt begagna för anläggningen sådana å kronans ägor belägna kalk- och stenbrott jämte grustäkter, som kunna vara disponibla; och åligger det fullmäktige i riksgäldskontoret att behörigen tillhandahålla och utbetala de belopp, Kungl. Maj:t kan komma att å detta anslag anvisa.

§ 23.

1902 års Riksdag har

a) för sin del förklarar, att hinder icke möter för försäljning af fastigheten n:o 1 efter 1810 års nummerordning i kvarteret Lejonet i Stockholm under villkor, *dels* att fastigheten inköpes för statsverkets räkning för en köpeskilling af högst 2,250,000 kronor, hvilken köpeskilling efter köpets afslutande, tills vidare och intill dess Riksdagen i fråga om densamma utbetalande till säljaren annorlunda förordnar, skall för den genom öfverenskommelsen emellan konung Gustaf III och prinsessan Sophia Albertina den 17 mars 1783 bildade stiftelsens räkning innestå i riksgäldskontoret, som å innestående beloppet årligen, räknadt från den dag fastigheten till statsverkets disposition öfverlämnas, utbetalar fyra procent ränta till den, som enligt bestämmelserna i nämnda öfverenskommelse må vara därtill berättigad, *dels* att köpeskillingen må i sin helhet eller till större eller mindre del, efter det Riksdagens medgifvande för hvarje särskildt fall inhämtats, användas till fastighetsförvärf för omförmälda stiftelses räkning; *dels ock* att statsmedel icke må användas till reparation eller underhåll af sålunda inköpt fastighet eller till andra utgifter för densamma; samt

b) bemyndigat riksgäldskontoret att, därest den ifrågavarande försäljningen kommer till stånd, ej mindre verkställa den i mom. a) omförmälda årliga ränteutbetalning, utan äfven tillhandahålla erforderliga medel till de fastighetsinköp, som enligt samma moment framdeles kunna för stiftelsens räkning förekomma.

§ 24.

Riksdagen har år 1906

dels medgifvit, att inköp af sådana, helt eller delvis, i enskild ägo befintliga vattenfall, som inom den närmaste framtiden anses komma att för drift af statens järnvägar erfordras och hvilkas inköp icke utan men för staten anses kunna uppskjutas, må af Kungl. Maj:t beslutas till ett sammanlagdt belopp af intill 5,000,000 kronor; samt att den afkastning,

samma vattenfall kunna komma att lämna under tiden, intill dess de varda för det med inköpet afsedda ändamålet använda, skall inlevereras till statskontoret för att redovisas under titel extra uppbörd;

dels ock bemyndigat fullmäktige i riksgäldskontoret att i mån af behof, enligt Kungl. Maj:ts rekvisition, utanordna för ändamålet erforderliga medel intill nämnda summa.

§ 25.

1907 års Riksdag har

dels bemyndigat riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för anskaffande af lokaler för telegrafverkets behof ett lånebelopp af 3,000,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kungl. Maj:t och Riksdagen pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegrafverkets medel därtill lämna tillgång, dock så att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas;

dels af nämnda lånemedel anvisat till inköp för telegrafverkets behof af egendomarna n:is IX och II i kvarteret Skvalperup i Malmö 350,000 kronor samt för utförande af vissa byggnadsarbeten för utvidgning af stationslokalerna i Malmö 169,000 kronor;

dels ock medgifvit, att för telegrafverkets behof må efter Kungl. Maj:ts pröfning och godkännande, inköpas för byggnadstomter lämpliga fastigheter i Göteborg, Norrköping, Landskrona, Örebro och Västerås, äfvensom att köpeskillingarna därför må utbetalas af ofvannämnda lånemedel.

§ 26.

Riksdagen har år 1908 bemyndigat riksgäldskontoret att tillhandahålla telegrafstyrelsen för uppförande af stationsbyggnader för telegrafverkets behof i Stockholm och i Göteborg ett lånebelopp af 1,280,000 kronor att, i mån af behof och sedan detta för hvarje gång blifvit af Kungl. Maj:t pröfvadt, af telegrafstyrelsen i riksgäldskontoret lyftas och jämte ränta, motsvarande den ränteutgift, som genom berörda belopps öfverlämnande till telegrafstyrelsen förorsakas riksgäldskontoret, inom tjugu år från första lyftningsdagen återgäldas medelst afbetalningar, i den mån telegraf-

verkets medel därtill lämna tillgång, dock så, att dylika afbetalningar böra en månad förut af telegrafstyrelsen för riksgäldskontoret tillkännagifvas.

§ 27.

Till påbörjandet af en statsbana från Järna station å västra stambanan öfver Vagnhärad och Nyköping förbi Lunda till Norrköping har 1907 års Riksdag för år 1908 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat 2,000,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 28.

Till fortsättning af statsbanan från Järna öfver Vagnhärad och Nyköping förbi Lunda till Norrköping har 1908 års Riksdag för år 1909 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,300,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 29.

Till påbörjandet af en statsbana från Bastuträsk station å norra stambanan till Skellefteå och vidare till Kallholmsfjärden har 1907 års Riksdag för år 1908 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat 800,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 30.

Till fortsättning af statsbanan från Bastuträsk till Skellefteå och vidare till Kallholmsfjärden har 1908 års Riksdag för år 1909 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,500,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 31.

Till fortsättning af statsbanan från Morjärv öfver Storträsk till Lappträsk samt fullbordande af landsvägen mellan Morjärv och Lappträsk har 1908 års Riksdag för år 1909 beviljat och till utgående från riksgälds-

kontoret anvisat ett belopp af 1,500,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 32.

Till fortsättning af statsbanan från Östersund till Ströms vattudal (Ulriksfors) jämte bispår från Ulriksfors till Strömsund har 1908 års Riksdag för år 1909 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 3,000,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 33.

Till fortsättande af erforderliga kompletteringsarbeten å järnvägen Gellivare—Riksgränsen har 1908 års Riksdag för år 1909 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett anslag af 1,200,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 34.

Till afslutande af arbetet med utläggning af ytterligare ett järnvägs-spår mellan Järfva och Uppsala järnvägsstationer har 1908 års Riksdag för år 1909 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 420,000 kronor, att enligt Kungl. Maj:ts disposition utbetalas.

§ 35.

I anledning af Kungl. Maj:ts till 1908 års Riksdag därom framställda proposition, n:o 20, har Riksdagen

dels till anskaffande af två ångfärjor, att insättas i trafik mellan Sverige och Tyskland, beviljat ett belopp af 4,500,000 kronor, äfvensom bemyndigat riksgäldskontoret att i mån af behof och, efter Kungl. Maj:ts beslut i hvarje särskildt fall, jämväl under år 1908 tillhandahålla järnvägsstyrelsen nämnda belopp;

dels till anläggande af ångfärjelägen i Trelleborgs hamn med tillhörande broklaffar och spårförbindelser, rangerings- och uppställningsbangård samt stationspaviljong beviljat ett belopp af 900,000 kronor, äfvensom bemyndigat riksgäldskontoret att i mån af behof och, efter Kungl. Maj:ts beslut i hvarje särskildt fall, jämväl under år 1908 tillhandahålla järnvägsstyrelsen nämnda belopp;

dels ock bemyndigat riksgäldskontoret att efter ingången af år 1909 på rekvisition tillhandahålla Kungl. Maj:t 850,504 kronor 5 öre att användas till godtgörelse åt rederiaktiebolaget Sverige—Tyskland för upphäfvande af det mellan generalpoststyrelsen och nämnda bolag i oktober 1905 afslutade kontraktet angående uppehållande af sjöpostförbindelse mellan Trelleborg och Sassnitz.

Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition n:o 24 har 1908 års Riksdag vidare, under förutsättning att vederbörliga beslut under samma år fattas om anordnande af en ångfärjeförbindelse mellan Trelleborg och Sassnitz, beslutat att, med godkännande till hufvudsakliga delar af det vid statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 1 februari 1908 fogade förslagskontraktet angående förvärfvande för svenska statens räkning af den järnvägsaktiebolaget Malmö—Kontinenten tillhöriga järnvägen mellan Malmö och Trelleborg, ej mindre bemyndiga riksgäldskontoret att på rekvisition af järnvägsstyrelsen utanordna de medel, som erfordras för gäldande af hvad för järnvägen skall kontant till dess ägare utbetalas samt för fullgörande af räntelikvider och kapitalafbetalningar å de i järnvägen in-tecknade obligationslån, än äfven för år 1909 anvisa till kompletteringsarbeten å järnvägen 84,000 kronor att utgå från riksgäldskontoret.

§ 36.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom framställda proposition (n:o 134) har 1907 års Riksdag

1) medgifvit, att det köp, hvarigenom ledamöterna i styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk, majoren F. W. Hansen och direktören E. Fri-sell enligt statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 4 april 1907 bifogadt köpekontrakt förvärfvat egendomen $\frac{2}{8}$ mantal Sjöboda n:o 1 i Västra Tunhems socken och Väne härad af Älfsborgs län, må för Kungl. Maj:ts och kronans räkning öfvertagas och de verifierade omkostnaderna för samma köp af statsmedel gäldas;

2) godkänt och antagit det samma statsrådsprotokoll jämväl bifogade, af grosshandlaren Gustaf G. E. Sandberg den 30 oktober 1906 under-tecknade köpeaftal angående landerierna Källshagen med den s. k. Hafven-strömska lyckan och Fredrikslund med åkerlyckan Vårtäppan, belägna å Vänersborgs stads donationsjord, med rätt för Kungl. Maj:t att i aftalet vidtaga de formella ändringar, som kunna finnas påkallade;

3) medgifvit, att det köp, hvarigenom majoren Hansen enligt stats-

rådsprotokollet bilagdt köpekontrakt förvärfvat den från frälsehemmanet $\frac{1}{2}$ mantal Hörlycke i Gärdhems socken och Väne härad af Älfsborgs län af-söndrade lägenheten Holmen, må för Kungl. Maj:ts och kronans räkning öfvertagas och de verifierade kostnaderna för samma köp af statsmedel gäldas;

4) medgifvit, att inköp af andra fastigheter, som kunna erfordras för statens nuvarande eller blifvande anläggningar vid Trollhättan, må af Kungl. Maj:t beslutas till ett sammanlagdt belopp af intill 300,000 kronor; samt

5) bemyndigat riksgäldskontoret att på rekvisition, i mån af behof, tillhandahålla Kungl. Maj:t ej mindre de medel, som erfordras för fullgörande af likviden till majoren Hansen, direktören Frisell och grosshandlaren Sandberg, än äfven det under mom. 4 omförmälda belopp af intill 300,000 kronor.

§ 37.

1908 års Riksdag har *dels* af det utaf 1907 års Riksdag för anläggande af en kraftstation för tillgodogörande af den staten tillhöriga vattenkraften i Trollhätte strömmar med mera samt fortsättande och fullbordande af den för kraftstationen erforderliga kraftkanalen beviljade anslaget å 7,750,000 kronor till utgående från riksgäldskontoret under år 1909 anvisat återstående beloppet 2,750,000 kronor,

dels ock för år 1909 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ytterligare ett belopp af 2,800,000 kronor att, i den mån Kungl. Maj:t pröfvar erforderligt, användas för att i hufvudsaklig öfverensstämmelse med ett af styrelsen för Trollhätte kanal- och vattenverk framlagdt förslag utbygga berörda kraftstation för en leveransförmåga af 76,000 elektriska hästkrafter.

§ 38.

1908 års Riksdag har för år 1909 beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat ett belopp af 1,000,000 kronor att enligt de närmare föreskrifter, Kungl. Maj:t meddelar, användas för anläggning af ledningar, afsedda att distribuera elektrisk energi från statens kraftstationer vid Trollhättan, samt därmed sammanhängande arbeten.

§ 39.

Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition n:o 169 har 1908 års Riksdag beslutat, bland annat,

att godkänna och antaga tre särskilda vid statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 9 april 1908 fogade köpeaftal, undertecknade ett af Vargöns aktiebolag den 8 januari, ett af Inlands pappfabriksaktiebolag den 24 februari och ett af Lilla Edets pappersbruksaktiebolag den 29 februari 1908, angående försäljning till Kungl. Maj:t och kronan af viss nämnda bolag tillhörig egendom, jämte de statsrådsprotokollet jämväl bilagda tilllägg till de af Inlands pappfabriksaktiebolag och Lilla Edets pappersbruksaktiebolag undertecknade köpeaftalen;

att medgifva, att Kungl. Maj:t må i aftalen vidtaga de formella ändringar, som kunna finnas påkallade;

samt att bemyndiga riksgäldskontoret att, på rekvisition, i mån af behof tillhandahålla Kungl. Maj:t de medel, som erfordras för fullgörande af likviderna enligt omförmälda köpeaftal.

§ 40.

För uppförande å det till tomt för naturhistoriska riksmuseet inköpta området vid Djurgårds-Frescati af nya byggnader för museet har Riksdagen år 1908 beslutat, bland annat, att ett belopp intill 990,000 kronor skall af riksgäldskontoret förskottsvis utbetalas, på sätt Kungl. Maj:t bestämmer, för att återgäldas i den mån ännu osålda, staten tillhöriga andelar af kvarteren Grönlandet södra och Grönlandet norra i Stockholm äfvensom statens byggnader i samma kvarter varda försålda och köpeskillingar därför inflyta.

Angående fullmäktige tillhörande särskilda åligganden och uppdrag.

§ 121.

Enligt en förordning angående konungariket Sveriges stadshypotekskassa, som 1909 års Riksdag i anledning af Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning för sin del antagit, tillkommer det fullmäktige i riksgäldskontoret att utse dels en ledamot i hypotekskassans styrelse, hvilken ledamot skall vara vice ordförande, dels en suppleant för vice ordföranden, dels ock en revisor för deltagande i den årliga revisionen af nämnda styrelsens förvaltning och hypotekskassans räkenskaper.